

ροῦντας τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον· ὁ μὲν ἐγέλασεν, ὕψωσε τοὺς ὤμους, καὶ εἶπὼν, « Τί ἀνόητά πράγματα! » ἔστρεψε τὴν ῥάχιν· ὁ ἄλλος ὁμοίως, σταθεῖς πολλὴν ὥραν καὶ παρατηρήσας μετὰ προσοχῆς τοὺς ἰχθῦς, τὴν ἀμπελον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἰδάφρου θηρίον, τὸν τρόπον τῆς γλυφῆς· « Εἶναι ἀδύνατον, εἶπε, νὰ κατεσκευάσεν ὁλ' αὐτὰ ὁ τεχνίτης χωρὶς σκοπὸν καὶ χωρὶς σχεδίων· πρέπει νὰ ἐξετάσω καὶ νὰ μάθω. » Καὶ πλησιάσας μετὰ ἠρώτησεν. « Ὅλ' αὐτὰ διὰ τὰ ὅποια ἐγέλασεν ὁ συντροφός σου, ἀπεκρίθη, εἶναι συμβολικὰ, ὅλα ἔχουσι νόημα. Ἡ μὲν ἀμπελος αἰνίττεται τὸν Ἰησοῦν εἰπόντα· « Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀμπελος κλ. » ὁ δὲ ἰχθύς ταύτην τὴν ἀκροστιχίδα « [Ι]ησοῦς[Χ]ριστός[Θ]εός[Σ]ωτήρ, καὶ τὸ θηρίον, τὸ τοῦ Δαυὶδ· « Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιθήσει καὶ καταπατήσας λέοντα καὶ δράκοντα. » — Τί ὡραῖον πρᾶγμα, ἀνεφώνησεν ὁ τεχνίτης νὰ περιεργάζεται καὶ νὰ ἐρωτᾷ τις! πάντα κάτι μηχανάνει. — Ἐχεις δίκαιον, ἐπανελάθον· οἱ μὴ ἐξετάζοντες καὶ μὴ περιεργαζόμενοι ἢ οἰηματῖαι εἰσὶν ἢ ἀμαθεῖς. Κανείς δὲν σὲ κατακρίνει ἂν ἀγνοῶν ζητῆς νὰ μάθῃς· πάντες ὁμοίως σὲ περιφρονοῦσιν ὅτε ἀγνοῶν οὔτε νὰ μάθῃς ζητεῖς, οὔτε ὁμολογεῖς τὴν ἀμάθειάν σου. »

Κατὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους εὐρίσκεις ἐπιπλα, οἶον θρανία, ἀνακλινητήρια, κλίνας, κάτοπτρα δύο ἢ τριῶν αἰώνων ἔχοντα ἡλικίαν, περιεργόματα καὶ τεχνήντως γαγλυμμένα. Οἱ ἐπιπόλαιαι τεχνίται οὔτε γυρίζουσι νὰ ἴδωσιν αὐτὰ· ἀλλ' οἱ νομαχεῖς καὶ περιεργάζονται μετὰ προσοχῆς καὶ μιμοῦνται τὰ ἀξία μιμήσεως.

Δύο περίφημοι ζωγράφοι τῆς ἀρχαιότητος, ὁ Πρωτογένης καὶ ὁ Ἀπελλῆς, ἔξω μακρὰν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, ὁ μὲν ἐν Ἐφέσῳ, ὁ δὲ ἐν Ῥόδῳ, καὶ μόνον ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν ἦσαν πρὸς ἀλλήλους γνωστοί. Ἐλθὼν ποτε ὁ Ἀπελλῆς εἰς τὸν τόπον οἴκου κατώκει ὁ ἐφάμιλλος αὐτοῦ ζωγράφος, μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ· ἀλλὰ μὴ εὐρῶν αὐτὸν ἔλαβε χρωστῆρα, ἐχάραξεν ἐπὶ πίνακος μίαν μόνην γραμμὴν, καὶ χωρὶς νὰ εἶπῃ τίς ἦτο ἀνεχώρησεν· ἄτε δὲ ἐπὶ ἀνῆλθεν ὁ Πρωτογένης παρατηρήσας τὸ ἔντεχνον τῆς γραμμῆς, « Ἄ! ἀνέκραξεν, ὁ Ἀπελλῆς ἦτο ἰδῶ; » Ἰδοὺ τοῦ φέρει ἡ προσοχή.

(Ἐπιτετα συνέχεια.)

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΕΝ ΚΙΝΑ.

Ἐκ τινος ἀνταποκρίσεως ἐκ Πεκίνου, πρωτεύουσος τοῦ Οὐρανίου Κράτους, πρὸς τὴν Ῥωσικὴν ἐφημερίδα τῆς Πετρούπολεως, ἐραυίζόμεθα τὰς ἐξῆς ἀ-

ξιοπεριέργους εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Κίνα διδακτορικῶν ἐξετάσεων.

Ἐκ τῶν ἐν Κίνα γινομένων ἐξετάσεων αἱ διδακτορικαὶ εἶναι ἀνεμφισβητήτως αἱ τὰ μάλιστα ἀξιαὶ λόγου. Λαμβάνουσι δὲ αὐταὶ χώραν ἐν Πεκίνο ἀπαξ μόνον κατὰ τριετίαν ἢ δις κατὰ πενταετίαν.

Οἱ παρουσιαζόμενοι ἵνα ὑποστῶσιν αὐτὰς ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι τὸν βαθμὸν τοῦ δοκίμου. Αἱ ἐξετάσεις γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἐν τινι μεγάλῳ οἰκοδομήματι, περιτετειχισμένῳ ὑπὸ ὑψηλοῦ τείχους. Μῆρος τοῦ ἐκτεταμένου τούτου καταστήματος εἶναι προσδιωρισμένον διὰ τοὺς κριτὰς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ὑποδιαιρεῖται εἰς ἐπιμήκη χωρίσματα, συγκοινωνοῦντα πρὸς ἀλλήλα καὶ περιέχοντα 9999 μικροὺς θαλαμίσκους ἢ μάλλον εἰπεῖν κελλία, ἐντὸς τῶν ὁποίων κλείονται οἱ ἐξεταζόμενοι. Οἱ θαλαμίσκοι οὗτοι εἶναι τοσοῦτον ταπεινοὶ καὶ στενοί, ὥστε εἴαν τυχὸν ὁ ὑποψήφιος διδάκτωρ ἦναι εὐσαρκος μάλισ χωρεῖ, οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἴσταται ἐν αὐτοῖς ἄρθιος, ἢ νὰ ἐξαπλώνη πόδας καὶ βραχίονας κατ' ἀρέσκειν.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων σκοποὶ τίθενται ἐξωθεν τοῦ τείχους· ἐπίσης δὲ καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἴστανται φύλακες, οἵτινες προσέχουσι μὴ οἱ ἐξεταζόμενοι φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἄλλο τί ἢ μόνον γραφίδα καὶ κυνεζικὴν μελάνην. Ὁ πειρώμενος νὰ εἰσάξῃ λαθραίως εἴτε χειρόγραφόν τι εἴτε βιβλίον καταδιώκεται ποινικῶς.

Αἱ ἐξετάσεις διαρκοῦσιν ἐπὶ ἐννέα ὅλας ἡμέρας, καὶ διαίρουνται εἰς τρεῖς περιόδους, ὧν ἐκάστη ἔχει διάρκειαν τριῶν ἡμερῶν· γίνονται δὲ πάντοτε ἐγγραφως.

Κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν παρουσιάζονται οἱ μέλλοντες νὰ ἐξετασθῶσι καὶ κλείονται ἐντὸς τῶν κελλίων. Διαρκοῦντος τοῦ ἀποκλεισμοῦ τούτου τρέφονται δημοσίᾳ δαπάνῃ. Ἐκαστος τῶν ἐξεταζομένων λαμβάνει δύο τετράδια, ὧν τὸ μὲν χρησιμεύει εἰς τὴν ἐπιξεργασίαν τοῦ θέματος, τὸ δὲ εἰς τὴν ἀντιγραφὴν.

Τὰ ἐπὶ τῶν τελετῶν ὑπουργεῖον, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάχθονται αἱ ἐξετάσεις, ὀφείλει νὰ σημειώσῃ ἐπὶ τῶν οἰκείων τετραδίων τὰ ὀνόματα τῶν ἐξετασθησομένων, τὰ ὅποια καλύπτονται ὑπὸ ταινίας χάρτου καὶ σφραγίζονται.

Τινὰ τῶν ῥηθέντων κελλίων εἶναι προσδιωρισμένα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες πρέπει νὰ ἦναι ὅλοις ἀγνώστοι εἰς τοὺς μέλλοντας διδάκτορας. Εἰς τοὺς κριτὰς δὲν ὑποβάλλονται τὰ χειρόγραφα τῶν ἐξεταζομένων ἀλλὰ μόνον τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν.

Ἄμα τοποθετηθέντων τῶν ἐξεταζομένων μεταφέρεται ἐκ τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων ἐν μεγάλῃ πομπῇ καὶ παράταξι, κιβώτιον, περιέχον τὰς ἐρω-

τήσεις. Οί υπάλληλοι παραλαμβάνουσι τὸ κιβώτιον τοῦτο γονυπετεῖς, καὶ τὸ παραδίδουσιν εἰς τοὺς κριτάς, οἵτινες ἀφ' οὗ ἐννεαίης τὸ προσκυνήσωσι, τὸ ἀνοίγουσι καὶ προβαίνουσιν εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἐρωτήσεων. Αἱ ἐρωτήσεις αὗται συντάσσονται παρ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ περιστρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ζητήματα ἱστορικά ἢ φιλολογικά, καὶ εἰς ἐρμηνεῖαν χωρίων ἐκ τῶν ἀρχαίων κλασικῶν συγγραφέων. Ὁ ἐξεταζόμενος ὀφείλει νὰ λύσῃ καθ' ἑκάστην τριημερίαν τρία, τέσσαρα ἢ καὶ πλείονα ζητήματα, ἐν οἷς ἀείποτε ἐνυπάρχει ἡ ἔκφρασις τῶν ἀκαταμάχητων καὶ ἀναλλοιώτων θεμελίων νόμων τῆς Κίνας, καὶ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τῆς καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν τῆς.

Μεθ' ἑκάστην τριημερίαν οἱ ἐξεταζόμενοι ἐγκαταλείπουσι τὰ κελλία των, καὶ τὴν ἐπομένην πρωίαν κλείονται ἐκ νέου ἐντὸς αὐτῶν. Τέλος κατὰ τὴν ἐνάτην ἡμέραν ἀφίονται ἐλεύθεροι, καὶ τότε κλείονται ἐν τοῖς κελλίοις οἱ κριταὶ ἐπὶ 30 ἢ 40 ἡμέρας, ὅπως ἐξετάσωσι καὶ κρίνωσι τὰ ἔργα. Ἡ ἐξέτασις τῶν συγγραμμάτων ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῶν τελειῶν, ὅστις ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τέσσαρας ἢ καὶ ὀκτὼ βοηθοῦς. Ἀλλ' εἰς τὸν ἐπὶ τῶν τελειῶν δὲν ὑποβάλλονται εἰμὴ μόνον τὰ καλλίτερα τῶν ἔργων.

Τὰ πονήματα τῶν ἐξεταζομένων διαίρουσιν εἰς τρεῖς κατηγορίας· τὰ ἀπορριπτέα (ἤτοι ναυάγια), τὰ ὅποια στεροῦσι διὰ παντὸς τοὺς συγγραφεῖς των τοῦ δικαίωματος δευτέρως ἐξετάσεως· τὰ μέτρια, τὰ ὅποια δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, καὶ τὰ καλὰ, τὰ ὅποια παρέχουσιν εἰς τοὺς συγγραφεῖς των ὡς ἀμοιβὴν τὸ πτυχίον τοῦ διδάκτορος· τὰ καλὰ πάλιν ὑποδιαίρουσιν κατὰ τὴν τάξιν των εἰς καλὰ, ἄριστα καὶ ἔξοχα.

Ἐκ τῶν ἐξόχων δὲ διαλέγονται τὰ τέσσαρα, τὰ καλλίτερα. Οὕτω διακλεγεγμένα καθυποβάλλονται τὰ θέματα εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις διορίζει ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπικυρώσῃ τὴν γνωμοδότησιν τῶν κριτῶν ἀποσφραγίζονται καὶ γίνονται γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν λαμβανόντων ἑκάστοτε τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα προσδιορίζεται προηγουμένως ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν προσερχομένων εἰς τὰς ἐξετάσεις. Τῷ 1865 ἐκ πεντακισχιλίων παρουσιασθέντων, διακόσιοι πενήκοντα τρεῖς ἠξιώθησαν τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου.

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινῶν οἱ νέοι διδάκτορες παρουσιάζονται εἰς τὰ ἀνάκτορα ἵνα ὑποστῶσι δευτέραν ἐξέτασιν, ἣτις ὅμως δὲν ἦναι εἰμὴ τυπικὴ μόνον· κατόπιν δὲ προσδιορίζεται ἡ σειρά τῶν πρώτων τεσσάρων διδασκόντων.

Τέλος ὀρίζεται ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ τέταρτος διδά-

κτωρ ἀναγινώσκει τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν αὐτοῦ συνδιδασκόντων καὶ πάντων τῶν ἀξιωθέντων τοῦ διπλώματος. Ἡ τελετὴ αὕτη γίνεται ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ παιανίζούσης τῆς μουσικῆς. Μετὰ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ τὰς κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους κανόνας τῆς ἐθιμοταξίας προσκυνήσεις, οἱ πρώτοι τέσσαρες διδάκτορες ἀναβαίνουσιν ἵππους πολυτελῶς κεκοσμημένους καὶ ἐξέρχονται ἐκ τῶν ἀνακτόρων διὰ τῆς μεγάλης πύλης, ἣτις οὐδενί ποτε ἄλλῳ ἀνοίγεται εἰμὴ μόνῳ τῷ υἱῷ τοῦ Οὐρανοῦ (τῷ αὐτοκράτορι). Ἐκαστος ἵππος συνοδεύεται ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν, καὶ ἡ συνοδία μεταβαίνει βήματι βραδεῖ καὶ πομπώδει εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παιδαγωγεῖον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κομφουκίου, ἐνθα ὁ πρῶτος διδάκτωρ περιβάλλεται διὰ ζώνης σταυροειδῶς ἐπὶ τοῦ στήθους του προσηρησμένης καὶ κοσμεῖται διὰ χρυσοῦ ἄνθους ἐπὶ τοῦ πύλου του.

Ἄλλοτε ὤφειλεν ὁ πρῶτος οὗτος διδάκτωρ νὰ περιέρχεται ἐν τοιαύτῃ στολῇ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἀπᾶσαι τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως· σήμερον ὁμοῦς μεταβαίνει μόνον ἀπὸ τὸν ναὸν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ κήρυκες ἀπέρχονται ἵνα ἀναγγείλωσιν ὅσον τάχος τὴν χαροποιὰν εἶδησιν εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν νέων διδασκόντων. Οἱ κήρυκες οὗτοι ἢ δρομεῖς ἀποτελοῦσιν ἐν Κίνα ἰδιαιτέραν συντεχνίαν καὶ σταθμεύουσι νυχθημερὸν παρὰ τὰς πύλας τῶν ἀνακτόρων καὶ τῶν ὑπουργείων. Πᾶς διορισμὸς, πᾶς προβιβασμὸς, ἀγγέλλεται εἰς τὰς οἰκείας οἰκογενεῖας ὑπὸ τῶν δρομέων τούτων, οἵτινες ἀδρόως φιλοδωροῦνται. Ὅσα πτωχὴ καὶ ἂν ἦναι ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀναγορευθέντος διδάκτορος, δὲν εἶναι φειδωλὴ ὡς πρὸς τὸ φιλοδώρημα, διότι ἅπασαι σχεδὸν αἱ δαπάναι τῶν προβιβασμῶν καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

Αἱ διδακτορικαὶ ἐξετάσεις ἐν Κίνα εἶναι δυσκολώταται· διότι καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ τῶν Κινέζων γλῶσσα εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἡ πᾶσῶν δυσχερεστάτη, καὶ ἡ ἀρχαία αὐτῶν φιλολογία ἡ πᾶσῶν πλουσιωτάτη. Ὅθεν εὐκόλως κτανοεῖ τις πῶση μελέτη ἀπαιτεῖται πρὶν ἢ ὑποστῆ τις ἐξετάσεις με πιθανότητά τινα ἐπιτυχίης. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ ἐννεαήμερος περιορισμὸς ἐντὸς μικροῦ κελλίου ἐστερημένου καθαροῦ ἀέρος δὲν συντείνει βεβαίως εἰς τὸ νὰ καθιστᾷ τὰς ἐξετάσεις ταύτας εὐχερεστέρας. Πολλοὶ τῶν ἐξεταζομένων ἀσθενοῦσι καὶ ἀποσύρονται πρὶν ἀποπερατώσωσι τὰ θέματα· ἄλλοι πάλιν γίνονται φρενοβλαβεῖς, καὶ τινες τέλος αὐτοχειρίζονται ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ των.

Οἱ Κινέζοι πιστεύουσιν ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων, εἰς τὸν ναὸν ἦναι προσβεβλημένοι ὑπὸ τινος τῶν ἐξεταζομένων, εἰσδύουσιν εἰς τὸ κελλίον του καὶ

ἐκδικοῦνται κατ' αὐτοῦ παρακινουῦσαι αὐτὸν εἰς λάθη, διαταράττουσαι τὸ μνημονικόν του καὶ τὸν νοῦν παντοιοτρόπως σκοτιζουσαι.

Ὁ μέγιστος τῶν θριάμβων εἶναι ὁ τίτλος τοῦ πρώτου διδάκτορος. Ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πατρίδι τοῦ εὐδαίμονος τούτου θνητοῦ αἰ συμπολιταὶ του τῷ ἀνεγείρουσιν ἀψίδα ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας του, καὶ τὸ ὄνομά του ἐκτυποῦται ἐπὶ τεμαχίων κιτρίνου χάρτου, τὰ ὅποια κηρύττουσι τὴν ἐπιτυχίαν του μέχρι τῶν περάτων τοῦ Οὐρανίου Κράτους. Τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐδαιμονίας ἐν πᾶσι ταῖς διηγήμασι καὶ τοῖς ποιήμασιν εἶναι τὸ ἀξίωμα τοῦ πρώτου διδάκτορος.

Πόσον διαφορετικαὶ εἶναι αἱ διδακτορικαὶ ἐξετά- ἐν Εὐρώπῃ καὶ μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ, καὶ πόσον τεθολωμέναι εἶναι αἱ ἀκτίνες αἱ περιβάλλουσαι τὸν πεπολιτισμένον εὐρωπαϊκὸν διδάκτορα ἀπέναντι τῆς λαμπηδόνος τῆς περιστεφούσης τὸν ἡμιθάραρον Κινέζον!

I. II.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἐκ τῶν δύο κτωτέρω ἐπιγραφῶν ἡ μὲν πρώτη ἀναγινώσκειται ἐπὶ πλακῶς κειμένης εἰς τὸν Ἀσιανὸν Ὀλυμπον Προύσης, ἡ δὲ δευτέρα ἐπὶ ἀναγλύφου εὐρισκομένου εἰς τὸν κατὰ τὸ Τζεκιρκὲν χωρίον τῆς Προύσης ἰδιωτικὸν λουτρὸν τοῦ Βαρουτζήμπεη Σελεινέζ ἐνομαζόμενον.

Κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν κατεβλήθη ἡ δέουσα προσοχὴ ὑπὸ τοῦ ἀποστειλάντος ἡμῖν αὐτὰς προξένου Κ. Φοίβου· ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς πολυχρονίου ἐκθέσεώς των εἰς τὴν φθοράν, τῶν γραμμάτων τινὰ ποῦ μὲν ἐξηφανίσθησαν ποῦ δὲ ἔμειναν δυσανάγνωστα.

Α'.

ΑΓΛΘΗ
ΧΡΗΣΡΟΥΓΑΜΑ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΥ
ΛΟΥΓΠΡΟΘΥΤΘ

ΟΡΟΣ

ΛΙΜΝΗΣ

ΘΝΚΟΜΞΠΡΟΣΤΙΜΟΥ
ΕΡΡΟΣΟ ΠΑΡΟΔΙΤ

Β'.

ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ ΕΙΛΑΤΗ
ΥΝΕΚΙ ΣΥΝ ΖΗΣΑΣΗ
ΑΥΤΩ ΕΤΗ' ΙΣ'
ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ.

Ὁ Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος οὔτε μετὰ φιλολόγων, οὔτε μετὰ ἐπιστημόνων, ἀλλ' οὔτε μετὰ λογίων ἐτάσσετο· ἀρμόζει ὅμως εἰς τὴν *Παρθώραν* νὰ ὀμιλήσῃ περὶ αὐτοῦ, διότι, ὅσον καὶ ἂν ἐξεμάνησαν κατ' αὐτοῦ ζῶντος ὁ φθόνος καὶ ἡ συκοφαντία, οὐδὲν ἤττον ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἀξιολόγως ὑπηρετησάντων τὴν πατρίδα. Ἐν Ἑλλάδι καὶ ὁ ψόγος καὶ ὁ ἔπαινος ὁμοιάζουσι πρὸς ῥύακα μικρὸν μὲν κατ' ἀρχάς καὶ σχεδὸν ἀνυδρον, οὗ τινος ὅμως τὸ λεπτότατον βεῖθρον καταβαῖνον ἀδικκόπως προσλαμβάνει καὶ ἕτερα ῥυάκια καὶ ἐξογκοῦται, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς χεῖμαρρον μεταβάλλεται. Διὰ τί ἐπαινοῦμεν καὶ διὰ τί ψέγομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἀγνοοῦμεν. Τοσαύτη δὲ ἡ πρὸς τοῦτο ῥοπή, ὥστε πολλάκις καὶ ἄνδρες δίκαιοι, ἐχθροὶ τῆς τε ὁμολογίας καὶ τῆς κατακρίσεως, συμπαρασύρονται καὶ ρίπτουσι τὸ βάρος τῆς οἰκίας φωνῆς εἰς τὴν ἄδικον πλάστιγγα. Τοῦτο συνέβη καὶ πρὸς τὸν Ἀλ. Κοντόσταυλον. Μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ ἐπιμονῆς, διότι καὶ νοῦν ἰσχυρὸν καὶ καρδίαν καρτερικὴν εἶχε, κωτόρθωσε νὰ σώσῃ ἀπὸ τῶν ὀνύχων τῶν ὑπερατλαντείων κερδοσκοπῶν τὴν φρεγάταν *Ἑλλάδα* καὶ ὅμως ἀντὶ εὐγνωμοσύνης ἐποτίσαμεν αὐτὸν χολήν. Καὶ μόνον ὅτε ἐξέδοτο τὸ ἱστορικὸν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐνεργειῶν, πολλοὶ ἐννοήσαντες τὴν πλάνην ὡμολόγησαν προθύμως αὐτὴν, καὶ ἔτειναν πρὸς τὸν φιλόπατριν ἐκεῖνον τὴν δεξιάν. Ὁ μακαρίτης Βέλλιος ὑπῆρξεν ἐκ τούτων, ὁ Σταμ. Δάρας ἐζήτησε καὶ συγχώρησιν ὅτι ὡς μέλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἠδίκησε τὸν ἄνδρα, ὁ δὲ Ἀνδ. Μεταξᾶς καὶ οἰκειότατος αὐτοῦ σπεύσας ἐγένετο.

Ὁ Κοντόσταυλος, ὁ ἀρχαιότατος καὶ εὐπορώτατος τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενῶν ἐμπόρων, παρακληθεὶς ἐπιμόνως ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίῳ ἑλληνικῆς ἐπιτροπῆς ὅτε ἐκινδύνευσεν νὰ καταβροχθισθῶσι καὶ αἱ δύο φρεγάται, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν· εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἄρα ὤφειλε λόγον, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν· ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην ἂν ὤφειλε, τί ἐκώλυεν αὐτὸν νὰ προκαλέσῃ ἐγκρισιν τῶν ἰδίων πράξεων ὅτε ἐτιμᾶτο ἰδιαζόντως ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου, καὶ διεύθυνεν ὡς ὑπουργὸς τὰ οἰκονομικά; Τὸ καθ' ἡμᾶς ἀπεκτήσαμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐγένετο θῦμα τῆς ἰδίας φιλοτιμίας, τῆς ὑπερηφάνου ἐκείνης φιλοτιμίας, ἥτις οὔτε κἂν νὰ συλλογισθῇ συγκαταναεῖε ὅτι δύναται ποτε νὰ ὑπερισχύσῃ κατὰ τῆς ἀρετῆς ἢ πονηρίας.

Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ καὶ πανταχοῦ ὅπου ἐζῆσεν ὁ Ἀλ. Κοντόσταυλος ἐ-